HELSINGIN
KÄRÄJÄOIKEUS

LAUSUNTO

11.10.2018

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: Lakivaliokunnan lausuntopyyntö 21.9.2018 U 77/2018 vp

Asia: Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (tiedoksiantoasetuksen muuttaminen)

Ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiedoksiantoasetuksen muuttamisesta esitetyt tavoitteet ovat perusteltuja ja kannatettavia.

Käräjäoikeus yhtyy valtioneuvoston kantaan siitä, että sähköisten välineiden käyttöä tulee edistää Euroopan unionin jäsenmaiden oikeusviranomaisten välisessä yhteydenpidossa. Käräjäoikeus korostaa sitä, että ehdotuksen 3 a artiklassa tarkoitetut hajautetut tietojärjestelmät on otettava huomioon kansallisten yleisten tuomioistuinten asianhallintajärjestelmän (AIPA) kehittämisessä siten, että varmistetaan näiden hajautettujen tietojärjestelmien yhteensopivuus AIPA:n kanssa.

Käräjäoikeus kiinnittää Eduskunnan lakivaliokunnan erityistä huomiota seuraaviin ehdotuksen kohtiin.

Osoitteen selvittämisessä avustaminen

Ehdotuksen 3 c artiklassa on kuvattu kolme vaihtoehtoa jäsenvaltioiden avun tarjoamiselle vastaanottajan toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan olinpaikan selvittämiseksi. Näistä vaihtoehdoista oikeusapu jäsenvaltioiden nimettyjen viranomaisten välityksellä (vaihtoehto a) on käräjäoikeuden käsityksen mukaan hyvä vaihtoehto.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
PL 650	Porkkalankatu 13	029 56 44200	029 56 44417	helsinki.ko@oikeus.fi
00181 HELSINKI	00180 HELSINKI			

Kansallisilla yleisillä tuomioistuimilla (haastemiehillä) on lisäksi väestötietojärjestelmän julkisia tietoja paremmat tiedot useiden henkilöiden todellisista asuinpaikoista ja olinpaikoista. Osoitetiedustelu kotipaikkarekisteriin (vaihtoehto b) ei voi tuottaa tulosta esimerkiksi tilanteessa, jossa henkilöllä on turvakielto. Siinä tapauksessa asiakirjan tiedoksianto on joka tapauksessa toimitettava haastemiehen välityksellä. Ehdotuksen 3 c artiklan vaihtoehdon c mukaisen menettelyn avulla ei kyetä käräjäoikeuden käsityksen mukaan edistämään artiklalle esitettyjen tavoitteiden toteutumista yhtä hyvin kuin vaihtoehdoilla a ja b.

Yksipuolinen tuomio

Ehdotuksen 19 artiklan mukaiset esitykset tuomioistuimen velvollisuudesta lähettää poissaolevalle vastaajalle ilmoitus oikeudenkäynnin aloittamisesta tai yksipuolisesta tuomiosta sekä takaisinsaannille esitetystä kahden vuoden määräajasta yksipuolisen tuomion antamisesta lukien eroavat kansallisen lain säännöksistä.

Kuten valtioneuvosto on todennut, on oikeudenkäymiskaaren 12 luvun 15 §:n nojalla asianosaisella, jota vastaan on annettu yksipuolinen tuomio, oikeus hakea takaisinsaantia 30 päivän kuluessa siitä lukien, kun takaisinsaannin hakija hänen läsnä ollessaan toimitetussa ulosmittauksessa taikka muulla tavoin todisteellisesti on saanut tiedon yksipuolisesta tuomiosta.

Ehdotuksen 19 artiklan 5 kohdan mukaan tuomioistuin voi vapauttaa vastaajan muutoksenhakuajan umpeen kulumisen aiheuttamista seuraamuksista, jos vastaaja ei ollut hänestä riippumattomista syistä saanut riittävän ajoissa tietoa päätöksestä voidakseen hakea muutosta. Tällainen tilanne voisi tulla kysymykseen, jos yksipuolinen tuomio on annettu vastaajalle tiedoksi sijaistiedoksiannon tapaisena tiedoksiantona. Esitetty kahden vuoden määräaika muodostaisi kuitenkin ehdottoman takarajan takaisinsaannin hakemiselle.

Oikeudenkäymiskaaren 12 luvun 14 §:n 1 momentin nojalla velvollisuus antaa tieto toiselle asianosaiselle yksipuolisesta tuomiosta kuuluu lähtökohtaisesti sille asianosaisista, jonka vaatimuksesta yksipuolinen tuomio on annettu. Tämä velvollisuus kuuluu suurimmassa osassa riita-asioita asian kantajalle, mutta joskus kantajan poissaolon tai lausuman antamisen laiminlyönnin vuoksi yksipuolinen tuomio voidaan antaa myös vastaajan vaatimuksesta. Tuomioistuimen velvollisuutta ilmoittaa yksipuolisesta tuomiosta on rajoitettu oikeudenkäymiskaaren 12 luvun 14 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa.

HELSINGIN
KÄRÄJÄOIKEUS

11.10.2018

Ehdotuksen mukaisella velvollisuudella ilmoittaa yksipuolisesta tuomiosta rajat ylittävässä oikeudenkäynnissä laajennettaisiin yleisten tuomioistuinten toimimisvelvollisuutta yksipuolisia tuomioita annettaessa nykytilanteeseen verrattuna.

Lausunnon on valmistellut käräjätuomari Riitta Mutanen.

Laamanni Tuomas Nurmi

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
PL 650	Porkkalankatu 13	029 56 44200	029 56 44417	helsinki.ko@oikeus.fi
00181 HELSINKI	00180 HELSINKI			